

Paradoksai, stebuklai ir mirażai – taip įmonių nemokumo situaciją Europoj apibūdina „Coface“

Išgyvename nematomų bankrotų laikotarpį – įsitikinę tarptautinės prekinio kredito bendrovės „Coface“ ekspertai. Pandemija visoje euro zonoje sukėlė ekonominę krizę, kurių metu bankrotų skaičius įprastai išauga. Tačiau pernai visoje Europoje nemokumo atvejų sumažėjo. „Coface“ analizė liudija, kad ties nemokumo riba atsidūrė itin daug įmonių, o sumažėjusį bankrotų skaičių bendrovės ekspertai vadina tyla prieš audrą. Didžiųjų Europos šalių – Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos ir Italijos – analizė rodo, kad bankrotų išvengti nepavyks, jie yra atidėti, ir tik laiko klausimas, kada pamatysime augančią jų bangą. Lietuvoje taip pat 6 proc. punktais išaugo skaičius įmonių, patenkančių į aukščiausią (5 proc.) ir aukštą (12 proc.) rizikos klases – jos sudaro 21 proc. visų Lietuvos įmonių.

Vien Prancūzijoje – 22 tūkst. nematomų bankrotų

Šį kovą atliktas „Coface“ tyrimas rodo, kad, pavyzdžiui, Prancūzijoje neaiškus tapo net 22 tūkstančių įmonių likimas. Manoma, kad bankroto atvejų skaičiaus augimas prasidės dar šiemet ir tęsis 2022 metais. „Coface“ vertinimu, numatoma 8,6 tūkst. bankroto atvejų šalies statybų sektoriuje, 1,8 tūkst. – mažmeninėje prekyboje, 1,5 tūkst. – apdirbamojoje pramonėje, 1,2 tūkst. – verslo paslaugų srityje ir 800 – transporto sektoriuje. Nors ekonomikos krizė skirtingas veiklos šakas paveikė nevienodai, nemokumo atvejų sumažėjo visuose sektoriuose, taip pat ir tuose, kurių veikla kelis mėnesius buvo sustabdyta. Jei ne Prancūzijoje įsteigtas Solidarumo fondas, veiklos rezultatai svetingumo ir maitinimo sektoriuje būtų susitraukę maždaug 109 proc., o ne 17 proc., kaip yra dabar, – teigiama „Coface“ atliktame tyrime. Taip pat pažymima, kad pernai dėl įmonių bankrotų darbą prarado „tik“ 126 tūkstančiai žmonių – tai yra žemiausias rodiklis nuo pat 2006 metų.

Vokietijos įmonės, išskyrus metalo ir automobilių sektorius, nuo nemokumo išgelbėjo moratoriumas

„Coface“ vertinimu, Vokietijoje nematomų bankrotų skaičius dabar siekia 21 proc. 2019 metais užfiksuotų nemokumo atvejų, kurių buvo 3,95 tūkst. Pandemijos pradžioje „Coface“ vertino, kad 2020 m. bankrotų šioje šalyje padaugės 9 proc., palyginti su 2019 m., tačiau galiausiai jų sumažėjo 15 proc. Tokį rezultatą iš dalies lėmė Vokietijos vyriausybės sprendimas laikinai paskelbti moratoriumą bankroto bylų iškėlimui ir suteikti verslui galimybių pasinaudoti paramos priemonėmis. Vis dėlto Vokietijos metalo ir automobilių sektoriuose, kurie įžengė į recesiją dar iki pandemijos pradžios, nemokumo atvejų, palyginti su 2019 m., padaugėjo.

Ispanijoje pasiteisino darbuotojų atostogos – išskyrus 90 proc. kritusį turizmą

„Coface“ ekonominis modeliavimas parodė, kad Ispanijos mažmeninės prekybos sektoriuje darbuotojų išleidimas atostogų padėjo sušvelninti pelno mažėjimą: pelnas krito 26 proc. antrąjį 2020 m. ketvirtį, palyginti su 67 proc. kritimu tuo laikotarpiu, kai tokių priemonių nebuvo imtasi. Tiesa, šis žingsnis vaisių nedavė turizmo sektoriui, kurio nokdauną „Coface“ prilygina meteorito kritimui – antrąjį 2020 m. pusmetį šiame sektoriuje įvyko 90 proc. daugiau bankrotų, palyginti su tokiu pačiu laikotarpiu 2019 m. Manoma, kad nematomų bankroto atvejų Ispanijoje gali būti apie 1,6 tūkst. – tai yra 34 proc. visų nemokumo atvejų skaičiaus 2019 m.

Vertindamas Italijos ekonomikos būklę, „Coface“ nustatė, kad nematomų bankrotų skaičius – 4,1 tūkst. – dabar sudaro apie 39 proc. visų bankrotų skaičiaus 2019 metais. Kredito draudimo bendrovės skaičiavimais, nemokumo atvejų šioje šalyje turėjo padaugėti 7 proc.

LR Statistikos departamento 2019 m. duomenimis, Lietuvos įmonių eksportas į Vokietiją siekia 2606,2 mln. Eur ir sudaro 8,1 proc. viso Lietuvos eksporto. Eksportas į Prancūziją sudaro beveik 748 mln. Eur ir siekia 2,5 proc., į Ispaniją – 315,24 mln. Eur, o į Italiją – 360 mln. Eur.

Apibūdindamas situaciją Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse, „Coface Baltics“ direktorius Mantvydas Štareika pastebi, kad, palyginti su kitomis Europos šalimis, Lietuvos ekonominė situacija geresnė.

„Lietuvos BVP iš visų ES šalių krito mažiausiai – 0,9 proc., palyginti su 3,6 proc. BVP sumažėjimu Latvijoje ir 2,7 proc. kritimu Estijoje. Tai suteikia vilčių, kad Lietuvos ekonomika atsigaus greičiau nei nuo turizmo srautų ar automobilių pramonės labiau priklausančių šalių, tokių kaip Vokietija, Prancūzija, Ispanija ar Italija“, – teigia M. Štareika.

„Creditinfo“ duomenimis, šiemet Lietuvoje ties nemokumo riba atsidūrė 6 proc. punktais daugiau įmonių

Vis dėlto Europoje pastebėtos tendencijos galioja ir mūsų šalyje, patvirtina kredito biuras „Creditinfo Lietuva“. Šių metų pradžios duomenimis, palyginti su situacija 2019 m. sausį, išaugo visuose verslo sektoriuose veikiančių Lietuvos įmonių rizikingumas. Šiais metais net 12 proc. visų įmonių Lietuvoje priskiriama aukštos bankroto rizikos klasei (prieš metus buvo 8 proc.), ir 5 proc. – aukščiausios bankroto rizikos klasei (buvo 3 proc.). Daugiausia rizikingų įmonių (21 proc.) yra tarp viešbučių bei tarp restoranų veiklą deklaravusių įmonių (20 proc.). 8 proc. transporto įmonių taip pat šiemet pateko į aukštą ir aukščiausią bankroto rizikos klases.

Perspektyva kelia nerimą

„Coface“ ekspertai prognozuoja, kad nepaisant ženklų gausos apie dalies įmonių nemokumą, ne visi atvejai į paviršių iškils dar šiemet. Tai lems keli veiksniai – vis dar galiojantys moratoriumai bankroto iškelimo byloms, vyriausybės taikomos paramos priemonės ir bankų teikiamos lengvatos. Bankrotų banga, prasidėjusi dar šiemet, tiesiogiai priklausys nuo laikotarpio, kai bus nustota teikti valstybės paramą – o pastarosios nutraukimą lems kiekvienoje šalyje pasiektas gyventojų vakcinavimo greitis. Šis procesas taip pat priklausys nuo valstybių noro toliau teikti paramą, ypač atsižvelgiant į tai, kad didžioji dauguma įmonių valstybės garantuotas paskolas pradės grąžinti tik nuo 2022 m.

Išsamų „Coface“ tyrimą galima rasti [čia](#).

Daugiau informacijos:

Mantvydas Štareika, „Coface Baltics“ direktorius (Mantvydas.Stareika@coface.com; +37068337602)